

ЦИЛЈЕВА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на 4 године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на 4 године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по годину 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

Цетиње, 3. новембра.

Паклени план против наше отаџбине све се више открива свијету на видику.

Бивши народни посланик Васо Ђулафић са дружином, који су из Србије, преко новопазарског санџака намјеравали да упадну у Црну Гору с бомбама, ухваћени су на граници и код њих су се нашле бомбе.

У Бару је ухваћен Ђуро Војводић, универзитетски ђак, који је из Биограда дошао у Боку са друговима Тодором Божовићем и Јованом Ђоновићем.

У Бијелој Гори ухваћен је Јован Миловић Бајило, Граховљанин, који је служио Марку Даковићу као средство између Рисна и Грахова.

Наш народ унакрст Црне Горе огорчен, једнодушно је устао против изрода најжешће их осуђујући и на руци је државним властима са највећом готовошћу; само му препоручујемо да мирно с највећим повјерењем прати развој предузете истраге, која се води са највећом ревношћу.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за управитеља катунско-ријечке области бригадира Јанка Вукотића, досадашњег начелника опште војног одјељења министарства војног и члана Државног Савјета, са досадашњим чиновничким рангом. Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 29. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра војног рјешавамо:

да се командир Милутин Вукотић, начелник генералштабног одјељења, разријеши дужности команданта катунске бригаде.

Наш Министар војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. новембра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра војног рјешавамо:

да се бригадир Јанко Вукотић, разријеши дужности начелника опште-војног одјељења, а постављамо га за команданта Катунске бригаде.

Наш Министар војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. новембра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра војног производимо:

у чин артиљеријских капетана, артиљеријске поручнике стојеће војске: Петра Лекића, Јагоша Велимировића, Божа Ракочевића, Мила Мартиновића, Риста Бранковића, Раја Лабана, Бока Перовића, Драга Деловића и Томана Лакића.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра војног производимо:

у чин пјешадских капетана стојеће војске поручнике: Андрију Раичевића, Риста Лекића, Гаврила Даковића, Нова Гилића, Вукана Ђурановића, Вуксана Рашовића, Јована Жижича, Зарију Вуксановића, Милошу Зоњића, Радоја Николића, Ђура Пековића, Вука Влаховића, Томаша Драговића, Ђура Ивовића, Сава Мартиновића, Ђорђију Драговића, Војина Лазовића, Николу Поповића, Јевта Ненеића, Јована Мићуновића, Станка Стругара, Андрију Ненеића, Стева Бошковића, Ђорђију Бајовића, Стевана Павловића, Станка Грубача, Шћепана Мијушковића, Века Божовића, Вида Пејановића, Милету Бећковића и Спасоја Гардашевића.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за шефа обласне полиције на Цетињу капетана Андрију Раичевића.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 2. новембра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела
В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за вршиоца дужности секретара обласне Управе у Бару Душана Јововића, досадашњег писара I. класе исте Управе.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 31. октобра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за писара I. класе Обласне Управе у

Бару Луку Лекића, бившег писара капетаније шестанско-селачке.

Наш Министар Унутрашњих дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 31. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,

В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра војног производимо:

у чин официра народне војске подофицира Јока Ј. Бабовића из баталиона андријевачког.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 24. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра војног производимо:

у чин официра народне војске, подофицира Мијајла Грујичина Илинчића из баталиона ровачког.

Наш Министар војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. новембра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела ријешили смо и рјешавамо:

да се Душану Церовићу, поштару — телеграфисти IV. класе пристанске поштанско-телеграфске станице, — на основу чл. 21. закона о чиновницима грађанског реда уважи оставка, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 24. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I

по милости Божјој

КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 49. закона о државном буџету, ријешили смо и рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може, из буџетске партије на редовне непредвиђене потребе (број 21) изузети круна 12,000 — дванајест хиљада — ради повећања партије (бр. 35) „прегон соли на магацине, а на основу закона о продужењу буџета од године 1906. за годину 1907.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 31. октобра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

ПРАВИЛА

о

управљању фондовима за потпомагање сиромашнијех ђака народнијех и средњијех школа

Члан 1.

Министарство просвјете и црквенијех послова прописује ова правила, по којима ће се од сада управљати фондови за потпомагање сиромашнијех ђака наших народнијех и средњијех школа.

Народне школе

Члан 2.

Свака школска општина може основати школски фонд, који носи име школе исте општине.

Члан 3.

Школски фонд се оснива ради издржавања сиромашнијех ђака као и ради приређивања ђачкијех излета.

Члан 4.

Основицу школског фонда чини:

а) онај новац који је раније прикупљен за сиромашне ђаке, а није утрошен;
б) сви улози добротвора шк. фонда, добровољни прилози, поклони, завјештања, прилози од светосавске прославе, разнијех забави и оно што политичка општина за ову сврху даде као и други приходи, који по закону о народн. школама припадају школском фонду, а уђу у фонд до 15. јуна 1908. године.

Члан 5.

Сав раније прикупљени новац, по чл. 4. тачка а, предаће се сигурном новчаној заводу у нашој држави на капитализирање одмах чим ова правила ступе у живот; а тако исто предавање се истом заводу и сва прикупљена сума новца у времену до 15. јуна 1908. године.

Члан 6.

Фонд ће се умножавати:

а) улозима добротвора фонда и завјештањима;
б) добровољнијем прилозима и поклонима;
в) прилозима који буду добивени приликом светосавскијех прослава и на забавама, приређенијем у корист школског фонда;
г) сумом коју политичка општина буде као помоћ фонду давала;
д) интересом од главнога капитала;
ђ) приходима према чл. 13., 62. и 66. закона о народним школама, и
е) половином прихода од школ. баште.

Члан 7.

Школскијем фондом располаже школски одбор, а рукује благајник школ. одбора, који мора у Дневник Касе школ. фонда унијети сваки добивени приход и учињени расход, и у опште руковати касом по Упоставу о вођењу школ. рачуноводства од 2. октобра 1907. године п. бр. 4164.

Благајник чини само оне издатке, које је на приједлог наставн. вијећа или свој школски одбор одредио и забиљежио у записнику својих сједица, а ти су издаци помоћ сиромашнијем ђацима или одређена сума за ђачки излет.

Члан 8.

Новац из школског фонда не смије се ни на што друго употребљавати осим на циљ предвиђен чл. 3. ових правила.

Члан 9.

Крајем сваке школске године редовно чланови општинског одбора (кметови), који нијесу чланови и школског одбора састављају комисију од три лица, која прегледа рачуне школ. фонда и саставља биланс фондов; а ванредно чини се преглед, кад исти одбор то за потребно нађе. О својему раду комисија подноси извјештај школ. надзорништву. Редовни извјештај о прегледу школ. фонда дужан је школски одбор сваке године објављивати грађанству на дан светосавске прославе у школи.

Члан 10.

Главницу школ. фонда чине и неће се никако трошити:

а) основица овога фонда по члану 4. овијех правила;

б) улози добротвора фонда и завјештања; и

в) једна петина од свију прихода, који се скупљају преко школске године за школски фонд.

Члан 11.

Главницу школског фонда даваће школ. одбор на капитализирање оном новчаном заводу, којему је предата и основица школског фонда.

Члан 12.

Увећавање школ. фонда прекида се према увиђавности Министарства просвјете и цркв. послова, зашто школ. одбор подноси Министарству свој приједлог.

Средње школе

Члан 13.

При свакој средњој школи оснива се школски фонд за потпомагање сиромашнијех ђака.

Члан 14.

Школски фонд носи име школе за чије је ђаке и основан.

Члан 15.

Извори фонда ови су:

а) пети дио цијеле уписнине, коју дају ђаци почетком школске године;

б) улози добротвора фонда, завјештања, сви прилози у новцу и другоме од приватнијех лица и друштава;

в) приходи од јавнијех предавања, концерата и позоришних представа, — приређиванијех иницијативом наставничког збора, или другијех лица ван школе;

г) интерес фонда, и

д) случајни приходи.

Члан 16.

Од свију прихода, који се скупљају преко школске године, троше се на потпомагање сиромашнијех ђака $\frac{4}{5}$, — остала $\frac{1}{5}$ уноси се у Црногорску Банку на капитализирање за увећање фонда.

Члан 17.

Основицу фонда чини новац, које је до сада прикупљен за школски фонд, и сви приходи, по члану 15. овијех правила, које фонд имадне до 1. јула 1908. год.

И овај се новац има предати на капитализирање Црногорској Банци за увећање фонда.

Члан 18.

Увећавање фонда продужава се догле, док фонд достигне суму, чији би годишњи доходак био раван једној петини средњег годишњег прихода по чл. 15. тачка а, б, в.

Послије тога троши се цио приход.

Члан 19.

Фондом управља наставнички збор дотичне школе.

Члан 20.

У почетку сваке школске године наставнички збор избере једног благајника и једног старјешину фонда.

Члан 21.

Благајникова је дужност да прибира све приходе фондове преко управитеља, води рачуне фондове и врши издатке према одлуци настав. збора. У опште благајник рукује фондом према члану 7. алинеја прва овијех правила.

Члан 22.

Благајник нема права да држи при себи више од 50 круна за редовне издатке. Суме, које су одређене за трошкове преко године, чувају се у Црногорској Банци, или у школској каси.

Члан 23.

Уношење ма какве суме фондове у Банку врши се преко управитеља школе.

Члан 24.

Управитељ школе има право да сам у свако вријеме врши преглед прихода и расхода фонда по књигама и да пред узме мјере за обезбјеђење капитала фондонијех.

Члан 25.

Крајем сваке школске године редовно настав. збор бира комисију од три лица, која прегледа рачуне благајничке и саставља биланс фонда; а ванредно се преглед врши, кад Министарство просвјете и црквенијех послова нареди или одобри такав приједлог настав. збора.

Извјештај о редовном као и о ванредном прегледу школ. фонда подноси комисија Министарству просвјете, а послије, по одобрењу истог, извјештај редовног

прегледа објављује се преко званичног органа.

Члан 26.

Ако одређене суме за расход преко године нијесу утрошене до закључка биланса, придодају се осталоме фонду.

Члан 27.

Старјешини фонда дужност је да чува имање фондово, које чине уџбеници, научна средства и друго.

Члан 28.

О свијема имањима фонда старјешина води детаљан инвентар; исто тако води књигу, у коју се уписују сви уџбеници и учила, дани на послугу сиромашнијем ђацима.

Члан 29.

На крају сваке школске године старјешина фонда подноси управ. школе рачун о имовном стању фонда, о којему управитељ извјештава настав. збор који рјешава о потреби прегледа тога рачуна.

Члан 30.

О томе како ће се раздавати помоћ, уџбеници и учила на послугу, куповање из фонда — настав. збор израдиће нарочита правила у духу како овијех правила, за средње школе, тако и правила за стипендисте Министарства просвјете и црквенијех послова. Та правила одобраје Министар просвјете и црквенијех послова.

Опште одредбе

Члан 31.

Сва она лица, која уложе у фонд народнијех школа по 50., или у фонд средњијех школа по 100 круна једном или у двије или три године, постају добротвори фонда.

Имена добротвора фонда изложена биће на видном мјесту у школској канцеларији.

Кратке биографије умрлијех добротвора фонда чуваће се у школ. архиви забиљежене у књизи „Биографије умрлијех добротвора фонда“.

Истијема крајем сваке школске године приређиваће се општи парастос, и по овоме у школи у присуству наставника, ђака и грађана прочитати биографије, а по могућству, ако је више умрлијех добротвора, оштампане раздати ђацима I разреда.

Добротвори фонда добијају диплому.

Члан 32.

За несавјесно руковање школ. фондом одговорни су руковаоци морално и материјално пред земаљским законима и властима.

Члан 33.

Ова правила ступају у живот од дана када их Министар потпише и у званичном листу објави.

П. Бр. 4459.

1. новембра 1907. год.

на Цетињу.

Министар

просвјете и цркв. послова

Јован С. Пламенац, с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дvorsке и дипломатске вијести

— На 29 пр. мјесеца поводом рођендана Његовог Величанства Краља Италије Виктора Емануила III. у одсуству Кр. Италијанског Посланика, примао је честитање жерент посланства, г. Корато Николлини. На честитање су ишли: од стране Њ. Кр. Височанства Књаза Господара г. Михаил Поповић, I. ађутант; од стране Њ. Кр. В. Књаза Нашљедника ађутант Н. Пејановић; у име Књ. Владе г. министар председник Д-р. Томановић и г. С. Рамадановић Начелник Мин. Ин. Дјела, — а лично су честитали наши министри, дипломатски кор великодостојници и виши број грађанства. Војна музика је свирала пред посланством које је у вечер било освијетљено.

— Овдашњи француски посланик г. гроф Серсеј и госпођа грофица давали су прошле суботе дипломатски дине у част г. министра председника д-р Л. Томановића.

— Г. Г. Фонтана овдашњи дипломатски агент Краљевине Грчке повратио се са одсуства.

— Овдашњи њемачки посланик г. Г. Пилгрим-Балтаци и госпођа вечерас у просторијама посланства дају бал, за који су велики број позивница разаслали.

Митинг на Цетињу

Поводом завјере којој се ушло у траг, цетињско грађанство одржало је данас у 9 часова прије подне пред „Зетским Домом“ митинг, на коме је донесена резолуција: којом се благодари свемогућем Богу што је омео злочиначко дјело, наперено против највиших народних светиња;

којом се осуђују изроди и издајници, који послужише као слијепо оруђе пакленом предузећу, а у исто вријеме исказује се утјеха што је издајнички и зликовачки план поникао ван граница Црне Горе;

којом се осуђује држање небратске штампе што својим писањем омета правилан и природан развој наших унутрашњих прилика;

којом се на крају изјављује најоданија поданичка вјерност према Узвишеном Господару и Његову Дому.

Испред Зетског Дома пошло се пјевајући пред Свијетли Двор Књаза Господара, гдје се непрестано клицало „Живио Господар“, и викало: „Смрт издајницима“.

На балкону појавио се Господар са Њ. Кр. В. Престолонашљедником и Њ. Њ. В. В. Књазом Мирком и Петром, тад клицању: „Живио“, „Живјели“ није било краја.

Грађанство се одатле кренуло улицама пјевајући патриотске пјесме пред двор Њ. Кр. В. Књаза Престолонашљедника и затим пред двор Њ. Височанства Књаза Мирка.

Пошто су свршене овације пред дворовима целокупно грађанство пошло је у манастирску цркву, гдје је одржато свечано благодарење, за срећу и дуг живот нашег Витешког и Узвишеног Господара. На благодарењу је чинодјејствовао Њ. Високопр. Господин Митрополит с многобројним свештенством. У цркви је био отворен њивот Св. Петра Цетињског, коме је народ побожно приступао.

Записници сједница Нар. Скупштине

ЗАПИСНИК

од 15. марта 1907.

LXXXIX редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине

Почетак у 3 сата послије подне.

За министарским столом г. г. министри: Ивановић и Церовић.

Председник отвара LXXXIV сједницу. Секретар Павићевић чита записник LXXXVIII сједнице, који је примљен без примједба.

За тим чита молбе и жалбе, и то: Крста Р. Вукчевића из Васојевића; Јована А. Ђурића из Бијелог-поља; Неша Стијовића из Подгорице; оф. Сретена Туковића из Улциња; поручника Риста Бранковића с друштвом с Вира; Ђура Р. Булатовића из Буана; оф. Коловића и Баја Никчевића из Тријеста.

Даље чита питање г. Сава Вулетића на г. министра председника, заступника министра финансија, односно секвестирања имања бившег зетског капетана Т. Тиодоровића због нађеног му дефицита.

Љ. Бакић извјештава, да су неки Црногорци, који су се жалили, из Задра отишли за Триест, како је то телеграфски доставило наше агенство из Котора.

Гојнић изјављује, да ће жалбу Бранковића узети за свој приједлог.

Марко Вукотић жели, да се Гардашевићи што прије упознаду са рјешењем скупштинским, односно поклону земље у улцињском пољу, што му В. Ш. Петровић објашњује.

Прелази се на дневни ред.

Мин. Просвјете Гаврило Церовић одговара на интерпелацију г. Спасоја Радуловића, односно расписа и доласка вишег броја свештеника и вели, да за позив свештеника није издавао наредбу, нити је знао за њихов долазак, а тврди, да су свештеници могли путем поште задовољити потраживање по распису. Што се тиче путних трошкова, овим свештеницима није му познато, хоће ли их добити и од кога, али тврди, да им се из државне касе неће ништа давати.

Изјављује, да му никакви други узроци овога позива нијесу познати.

Њ. В. Митрополит митрофан истиче молбу неких свештеника за побољшање свештеничког стања, коју је Скупштина

прихватила, на основу које је Министарство Просвјете тражило свједочанства од свештенства.

Изјављује, како се је надао, да ће Министарство Просвјете гражити од њега пројект за то преуређење, за то се је обратио Министарству у Србији, за закон, који би му служио за основицу при уређењу нашег свештенства у духу савремености, а с обзиром на наше прилике. На основу свега писао је — вели — овај распис и то само на свештенство, које нема или је изгубило свједочанства, да би дошли и извадили као дупликате у Министарству Просвјете, а остали свештеници, који су свршили нижу гимназију и Богословију на Цетињу, стару или нову, као и богословију у Призрену, искључени су од тога позива. Претпостављао је мали број таквих свештеника, упозоравајући, да су се они у неколико узнемирили, пошто су видјели опште уређење у чиновништву и да се приговара о пензионисању, што му је и дало повода, да се о пројекту постара и изнесе га што прије Народном Представништву. Одбија приговор, да је имао задњу наміјеру или какву другу сврху за позив ових свештеника.

Спасоје Радуловић задовољан је одговором Министра Просвјете, али му примјећује, како он није знао и питан био за овај распис. Тврди, да је овај распис обухватио и три четвртине свештеника у најтеже доба, када су свештеници принуђени на овај долазак на штету своју, своје фамилије и повјерене им дужности, нарочито сада у часне посте.

Њ. В. Митрополит Митрофан упозорава, да он може давати распис на свештенство по Уставу и без питања Министра Просвјете.

Поп Војин Поповић истиче ову ствар као загонетну, кад министар не зна за овај распис и долазак свештеника, пошто се врзе око 50 свештеника по Цетињу, од којих једни одлазе, а други долазе, а неки се повраћају телеграфом. Примјећује, како је свједоцбе требало тражити путем поште, и то у школама, гдје су дотични учили, а не у конзисторији или Министарству Просвјете, гдје и не постоје. Слаже се Радуловићем, да је овај позив неоправдан, пошто је скопчан — с материјалним жртвама свештенства, непогодом времена, а највише с обавезом свако-дневне дужности у ове часне посте, убјеђујући, да је Министар Просвјете за овај распис и долазак свештеника морао знати, дајући томе карактер жалосног призора.

Поп Вуко Чејовић тврди, да овдје постоји грјешка и обилажење, кад неће јасно да се каже, за што су свештеници позвати, приговарајући, да ту има друге наміјере и притиска од предпостављених. Сматра овај поступак за немилу појаву, и изводећи закључак, да се са сиромасима не треба титрати, већ их чувати, а бити примјер свега доброга.

Шобајић објашњује појединости расписа Црногорске Митрополије, изводећи, да је свештенике требало позвати, да своје свједоцбе поштом пошљу или добију. Сматра овај позив за некоректан, пошто није министар просвјете о истоме знао, а круже гласови, да су свештеници ради нечега другога позвати.

В. Ш. Петровић предлаже мотивацију: да се министар просвјете споразумије са конзисторијом и испита ову ствар, о чему ће доцније извјестити Народну Скупштину.

Ј. Пламенац објашњује, како се није могло расписом и путем поште обухватити све, што су требали свештеници о својим свједоцбама подастрijети, на основу чега су се и морали позвати. Што се тиче приговора, да овај позив има други смјер, тражи, да се то изнесе, иначе су такве изјаве клевете. Вели, да треба имати пијетета према извјесним лицима на високим положајима, а која имају заслуга за ову земљу.

Њ. В. Митрополит Митрофан истиче своје службовање у Црној Гори као достојно, вјерно и корисно за Црну Гору и њен углед, па жали, што су се неки окомили и сумњају у овакав позив свештеника, које је довела његова очинска брига за уређење њихова стања. Сву сумњу сматра као клевету, коју од себе одбија.

Ристо Поповић правда позив свештеника и вели, да је наміјера била часна и у корист свештенства. Тражи по интерпелацији прост прелаз на дневни ред, а сажалева случај што се ово и третирало док се не изнесе оно, на што се баца сумња.

Пилетић упозорава, да ја министар по овој интерпелацији морао детаљно испитати ствар, што изгледа, да није учинио, судећи по његову одговору, са којим се незадовољава. Као двије главне чињенице по интерпелацији сматра: путне трошкове свештеника и сумњу због доласка истијех. Вели, да, ако би Митрополит испитио путни трошак свештеницима, правилност издатака оцијенила би и осудила Гл. Контрола; а односно сумње базира се на одговор Миурополитов, као

да је нема, али ипак потребно би било, да г. министар просвјете то строго испита и ако дође до резултата, изнесе га Скупштини.

Министар Церовић вели, да не зна, како би иједан министар могао по оваквој ствари друкчије одговорити. Тврди, да је интерпелант требао изнијети сумњу и тражи, да му се открије дјело, па да поведе најстрожију истрагу. Поново упозорава на своје одлучно тврђење, да долазак ових свештеника неће панути на терет државне касе, већ онај, који их је позивао, он ће им за позив, који за неоправдан сматра, и одговорити. Пилетић се објашњује са министром Церовићем, приговарајући му, како је већ јучер при саслушању интерпелације готов био одговорити, као што је данас, те је ипак требао ствар испитати.

Спасојевић цитира интерпелацију и одговор министров на исту и слаже се са Пилетићем, односно одговора министрова, додајући то: да је министар требао казати, да му и није дужност знати за долазак свештеника и зашто су позвати од поглавара цркве, који их — каже — може сваком приликом позвати без одобрења министра просвјете. Објашњује мотиве у распису и добре намјере митрополитове, изводећи закључак, да овим свештеницима не треба дати путне трошкове, кад су изгубили своја свједочанства.

Министар Церовић примјећује Спасојевићу, што потијењује потчињеност надлежњима, кад каже, да министар просвјете нема право пазити, кад поглавар цркве сличним расписима позива свештенике, и тврди, да је за то министарство надлежно, јер би у противном случају било илузорно. Вели, да министар има право таква расписи суспендовати, пошто је на штету појединаца, реда и државе и да тако што у будуће неће никада пропустити.

Њ. В. Митрополит Митрофан вели, да министар Церовић у сваком погледу зна достојно цијенити и вршити своју дужност и обећаје да ће се за извесне ствари држати његових инструкција, али тврди и то, да он као поглавар цркве има непосредно право у овакве сврхе позивати свештенике, које ће право задржати и даље, па макар шта томе шљедовало.

Спасојевић се објашњује са министром просвјете, изводећи, да није имао намјеру говорити о непотчињености. Поново тврди, да је ова ствар оправдана, пошто Митрополит има право позивати свештентство, а што се тиче самога расписа, он у неколико подлежи критици.

Вукчевић цитира појединости у распису, истичући сиромашно стање већине свештеника, изводећи закључак, да је требало одредити нарочити дан за пошиљку свједочанстава, у ком би случају министар могао преко директних органа учинити уреднији саобраћај за пошиљку свједочанстава. Из свега закључује, да се у будуће избјегну и спријече слични расписи у свим струкама.

Министар Церовић тврди, да је Министарство Просвјете тражило свједочанства свештеника ради уређења свештеничког паводећа, да овај распис није требало ни чинети без формулара и без знања Министарства Просвјете, а пошто за исти Митрополит није питао министра, то за овај случај и сноси сву одговорност.

Дожић упозорава на заузимање Митрополита, као поглавара цркве за свештентство, напомињући, да то заузимање не може нико оцијенити, ко није пратио и видео оштру препирку Митрополита са члановима Државног Савјета. Истиче споразум свој, као бившега шефа просвјете са Митрополитом за уређење свештеничког стања, износећи у појединостима заслуге Митрополитове за то. За сигно сматра неке сумње, а ако ко што фактички зна, тражи, да се то изнесе, па ће — вели — и он противу тога устати. Цитира говор Митрополитов и жали, што се са жучности дебатује о овоме, чему се ни сам Митрополит није надао. За дошљедност сматра распис Митрополитов у корист свештентства, за које се он озбиљно стара.

Поп Војин Поповић цитира распис, говорећи у корист своје раније изјаве, а пребацује, што се неки упуштају у славопојке и оде за заслуге, примјећујући, да је овдје административно питање, које треба строго простудирати.

Даје се 10 минута одмора.

Послије одмора.

Предсједник наставља прекинуту сједницу.

Спасоје Радуловић тражи по својој интерпелацији прост прелаз на дневни ред, што је Скупштина усвојила.

Прелази се на другу тачку дневног реда.

Настаје поновна дебата по чл. 22. пројекта, по којему узимају учешћа г. г. Јововић, Тошковић, Љ. Бакић, Шобајић, Спасојевић, Вулетић, Дожић, Пилетић и Д-р Марушић, после чега је чл. 22. при-

мљен по пројекту, а тако и чл. 23., 24., и 25., са објашњењем Л. Јововића.

Извјестилац чита чл. 26., који је примљен по пројекту, а тако и чл. 27., уз објашњење Вулетића и Јововића, и чл. 28., по којему узимају учешћа г. г. Јововић и Гојнић. Члан 29. примљен је по пројекту, а и чл. 30. уз објашњење Вулетића и Јововића. Члан 31. примљен је по пројекту. По чл. 32. узимају учешћа и објашњења г. г. Тошковић, Јововић, Извјестилац Бошковић, Шобајић, Вулетић, М. Татар, Мин. Ивановић и Гојнић, послје чега је усвојено да се накнада не даје за одољну исплату упутнице, и то: поштанске после 8 дана, а телеграфске после 2 дана, као што је извјестилац предложио, те је тако редакција одбора отпала.

Сједница је закључена у 7 сати после подне, ХС заказана за 16. о. мј. у 3 сата после подне.

Секретари: Љуб. Бакић, Милија Павићевић. Предсједник Народне Скупштине, В. Шако Петровић.

ЗАПИСНИК

од 16. марта 1907.

ХС редовни састанак редовног сазива Народне Скупштине

Почетак у 2 сата после подне.

За министарским столом г. г. министри: Радовић, Ивановић и Церовић.

Предсједник отвара ХС сједницу.

Секретар Павићевић чита записник LXXXIX сједнице, који је примљен без примједба.

Затим чита молбе и жалбе, и то: Јована Иванишевића и Божицара Бацановића писара Народне Скупштине и Радована Радосевића из Васојевића.

Љ. Бакић извјештава, да су одсједи изабрали чланове за посланичке предлоге, па пита, хоће ли се изабрати засебни одбор за проучавање приједлога о премјештају пријестонице, или ће бити овај одбор за остале посланичке приједлоге. По овоме питању узимају учешћа у објашњењу г. г. Др. Марушић, Ђетковић, Шобајић, Вулетић, Н. Јовановић, Дожић, Бајагић, Тошковић и Пилетић, послје чега је усвојено, да овај одбор, који је изабрат за посланичке приједлоге, прво узме у претрес предлог о премјештају пријестонице и изнесе о њему извјештај пред Скупштину, па онда да пријеђе на претрес осталих посланичких приједлога.

Прелази се на дневни ред.

Извјестилац чита чланке закона о пошти, телеграфу и телефону: 33., 34., 35., 36., и 37., по којему улазе у објашњење г. г. Вулетић, Јововић и Тошковић, послје чега је члан 37. примљен по пројекту. Чланци: 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., и 56. примљени су по пројекту, а члан 57. по редакцији одборова. Чланови: 58., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67. и 68. по којему улазе у објашњење г. г. Јововић и Вулетић; а тако и чланци: 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79. и 80. примљени су по пројекту.

Даје се 10 минута одмора.

Послије одмора.

Предсједник наставља прекинуту сједницу.

Извјестилац чита чл. 81., по којему улазе у објашњење г. г. Вулетић, Јововић, Шобајић, извјестилац Бошковић, Гојнић и Др. Марушић, послје чега је овај члан примљен по редакцији Вулетићевој. Чл. 82. примљен је по пројекту, а тако и чл. 83., по којему су узели учешћа г. г. Тошковић, Л. Јововић, Шобајић, Љ. Бакић, извјестилац Бошковић, Вулетић, Н. Јовановић, Гојнић, Дожић и Ј. Пламенац.

Извјестилац чита чл. 84., 85., 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92. и 93., по којему узимају учешћа г. г. М. Татар, Вулетић, Гојнић, Спасојевић, Јововић, Љ. Бакић и Н. Јовановић, послје чега је и чл. 93. примљен по пројекту. По чл. 94. узимају учешћа Л. Јововић и Љ. Бакић, послје чега је примљен по пројекту.

Извјестилац чита чл. 95., 96., 97. и 98., по којему узимају учешћа г. г. Вулетић, Јовановић, Спасојевић, Љ. Бакић, министар Ивановић, Пилетић, Гојнић, Др. Марушић, Шобајић и Дожић, послје чега је и овај члан примљен по пројекту.

Сједница је закључена у 7 сати после подне, а ХСI заказана за 17. о. мј. у 2 сата после подне.

Секретари: Љуб. Бакић, Милија Павићевић. Предсједник Народне Скупштине, В. Ш. Петровић.

ЗАПИСНИК

од 17. марта 1907.

ХС редовни састанак редовног сазива Нар. Скупштине

Почетак у 2 сата после подне.

За министарским столом г. г. министри: Ивановић и Церовић.

Предсједник отвара ХСI сједницу.

Секретар Павићевић чита молбе и жалбе, и то: Лазара Јушковића из Поља; Прота Капе с Угања; Васиља Додера

из Равнога; Богдана Ђ. Калуђеровића — Загарчанина из Уљина, коју узима за свој приједлог срд. Саво Пламенац; Косте Митића — Србијанца са Цетиња; Тимотије Гаговића са Цетиња, коју узима за свој приједлог г. Н. Бајагић.

Затим чита извјешће Предсједника Мин. Савјета, г. А. Радовића, којим извјештава, да је Указом Њ. Кр. В. Господара, именован за посланика у Народној Скупштини г. бригадир Мило Ђурашковић, послје чега је бриг. г. Мило Ђурашковић уз чиноподјество попа Крста Поповића положио прописану заклетву.

Вулетић напомиње, како је одбор за пријеглед закона чиновницима грађ. реда, у којем је одбору и сам, свој извјештај предао штампарији и како је извјештен од управе исте, да је штампање спрječено, па пита Предсједништво, јели то штампање оно спречило, па ако је, зашто да се неки мање важни закони прије изнесу пред Скупштину, него ли закон о чиновницима грађ. реда?

Ово питање изазвало је живу дебату, по којој су узели учешћа г. г. Мин. Ивановић, Предсједник В. Ш. Петровић, Д-р Марушић, Ј. Пламенац, Ристо Поповић, Љ. Бакић, Н. Јовановић и Спасојевић, послје чега је усвојено, да се закон о општинама изнесе прије свега на дневни ред.

Извјестилац чита пројект закона о пошти, телеграфу и телефону и то: чл. 90. и 100., по којему узимају учешћа г. г. Н. Јовановић, М. Николић, извјестилац Бошковић, Ђетковић, Гојнић, Јововић, поп Н. Симовић и М. Татар, послје чега је и чл. 100. примљен по пројекту.

Извјестилац чита чл. 101., по којему улазе у објашњење г. г. Мин. Ивановић, Вулетић, Гојнић и Јововић, чија је редакција за овај члан примљена.

Извјестилац чита чл. 102. и 103., по којему узимају учешћа г. г. Вулетић, Павићевић, Пилетић, Министар Ивановић, Раичевић, министар Церовић, Тошковић, Јововић, Н. Татар, Дожић, Љ. Бакић и Гојнић, послје чега је чл. 104. примљен по пројекту.

Извјестилац чита нови члан 104. о ступању на снагу овога закона и о његовој вакуацији легис, по којему узимају учешћа и објашњења г. г. Јововић, Вулетић, Тошковић, Спасојевић, Радуловић, Гардашевић, Ј. Пламенац, Пилетић и Гојнић, послје чега је усвојено по редакцији извјестиоца: да закон ступи на снагу, кад га Књаз Господар потврди, а вакуација легис да буде мјесец дана, од дана обнародовања овога закона, послје чега настаје поименичко гласање о његовом приману овога закона, резултат чега је био: да је гласало за закон 32, а против 30 посланика.

Пошто су г. г. министри били одсутни послје одмора, то се није могао продужити дневни ред, те је Предсједник закључио сједницу у 6 сати и 10 минута, а ХСII заказан за 19. о. мј. у 3 сата после подне.

Секретари: Љуб. Бакић, Милија Павићевић. Предсједник Народне Скупштине, В. Шако Петровић.

Црна Гора на балканској изложби

Дана 6. октобра ове год. закључена је балканска изложба, на којој су узеле учешћа Србија, Бугарска и Црна Гора. Као што се зна, ова изложба отворена је у мају ове године и трајала је 6 мјесеци. Било је врло добро посјећена, не само од Инглеца, већ и од многих странаца из сусједних земаља, који су је многобројно и у групама посјећивали. Балканска изложба чини част југословенским државама, које су на њој биле представљене и оставила је у Лондону најбољи утисак.

Од дванаест одјељења изложбе, којима је била представљена Србија писано је опширно у српским листовима, а сад да проговоримо о изложби Црне Горе у Лондону.

Одјељења Црне Горе била су у великој згради Fusal Hall код самог уласка у Балканску изложбу. На згради се виле црногорске заставе и стојао велики натпис „Montengrian Section“. Унутрашњост цијеле зграде била је тапетована укусним тапетом са црногорским грбовима, а сва окићена српским тробојкама. При самом улазу стајала је биста Књаза Николе у стакленом орману, а око ње велики сребрни вијенац Књазу Данилу, слике чланова Књажевског Дома и албуми са сликама из Црне Горе. У близини стајале су војничке заставе црногорске изрешетане куршумима у љутијем бојевима. Њих су Инглези дуго и с нарочитим поштовањем посматрали.

Нарочиту пажњу посјетилаца привлачила је етнографска збирка из свих крајева Црне Горе, а специјално богато народно одјело црногорско, мушко и женско, смјештено у десет великих стаклених ормана и на многобројним фигурама од воска у природној величини људској. Народна ношња била је доста лијепо

представљена у свијема варијетима, а из свих крајева Црне Горе. Интересни су били и лијепи модели од дрвета сеоских кућа, стаја, зграда и цркава, даље богата збирка црногорских ћилимова, појасева и свију врста украса женског и мушког одијела, прстења, накита, богатијех радова у срми, пресице, разбоји и сви алати за домаћу текстилну радност. — У нарочитој продавници црногорске дјевојке у живописном народном одијелу продавале су богате везове, пешкире, бошче, јелеке, ћилимове, капе мушке и дјевојачке, опанке и т. д., што се врло радо куповало. Десетак кршних Црногораца и Црногорака у народном одијелу бавили су се за цијело вријеме у Лондону на балканској изложби и у балканском селу до саме изложбе.

У црногорском одјељењу било је још изложен велики број скупогеног оружја у више ормана, модели из тополивнице, слике у боји црногорских јунака и по којих владара, официјерски и војнички знаци у једном орману, сва издања цетињске штампарије, седларски и корпарски радови, домаће дрвено посуђе, пољопривредни алати, плугови, капе, лопате и т. д., кудеља, лан, црногорско платно, производи од вуне, сукно, ујарија и коже од свих врста животиња, које у земљи живе.

И црногорска привреда била је достојно представљена лијенијем збиркама пољопривредних производа. Видјели смо ту све врсте жита, дувана другогрех корисних биљака, кудеље, лана, врло богату збирку вина, ракије из свих виноградарских области. Даље је лијепо представљено и црногорско шумарство и рударство са рударском маном Црне Горе (изложба Syndicato Italo-montenegrino).

Прави украс црногорске изложбе била је велика збирка оригиналнијих слика (108 комада на свијема зидовима павиљона) младог црногорског уметника П. И. Почека, који је и раније са својим радовима на сликарским изложбама у Риму, Милану и Софији постигао лијеп успјех, који доказује вриједност његових радова, дар и спрему вриједног сликара. Да је доста вриједан, показује велика количина изложених му радова у Лондону. Узимајући учешћа на балканској изложби у Лондону, Почек је документовао не само свој неоспорни дар пред културним Инглезима, већ, а то је главније, представио у Лондону своју отаџбину Црну Гору, као културну земљу и на пољу сликарске уметности.

У кратко изложба Црне Горе у Лондону успјела је потпуно.

Дужност нам је са признањем истаћи, да за намјештање и уређење црногорског павиљона припада главна заслуга госпођици *Едити Дурхам*, Инглескињи, великој пријатељици Црногораца и свих Срба уопште, која је неколико пута пропUTOвала српске земље, па и српски језик научила. Она је за сво вријеме трајања изложбе била стварни главни комесар црногорске изложбе, а написала је у изложбеном каталогу и лијеп чланак о Црној Гори заједно с г. Пламенићем који је од стране црногорске владе присуствовао свечаном отварању изложбе.

Иван Иванић.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Лијечење туберкулозе. Ресултати радова д-ра *Непорожњег*, о којима се сад доста пише, у колико се о њима може судити из његовог реферата читаног у „Друштву руских љекара“, свде се на то то, што је Непорожњем испало за руком, да изнађе нов серум, који је при лијечењу туберкулозом (сичијом, сушицом) заражених животиња дао најбоље ретате од свију серума, који су досад опровани. Ево да речемо нашим читаоцима коју о овом проналаску и ми првом ћемо се упознати са добијањем серума по методу д-ра Непорожњег. Најпре се убризгавањем туберкулозних бацила припреми за имунизацију коњ; затим се од његове крви начини серум, који се убризгава под кожу псу; пас постепено навикава се на ова убризгавања док најпослије овај серум постаје бити за њега опасан чак и у оним случајевима, кад му се убризгава право у вену. После тога псу убризгавају у вену и трбушину туберкулозне бациле (итганиће). Пошто пас навикне да лако подноси ова убризгавања, њему се почну пуштати организам бациле, убијене хлороформом. Пас се навикава и на то. После тога у његов организам (у вену и у трбушну дупљу) пуштају се праве живе бациле, не подвргавање никаквој обради, које такође остају без икаквог убитачног дјелства на њега. Од имунизираног на тај начин пса узима се серум, који, кад се убризга у крв болесне животиње служи тако рећи као контра-отров против јектике. Да би се објаснило колико су ове манипулације компликоване, довољно је рећи да је за то потребан огroman

период времена, од осам месеца; осим тога ма како експериментатор пазео на животиње подвргнуте имунизацији, ипак он мора изгубити много паса, док доведе до краја горе описани процес имунизације.

Ето, то је начин, на који доктор Непорожни добија свој антитуберкулозни серум. Између осталог он се одликује од других серума тиме, што је доктору Непорожном испало за руком да нађе такву животињу, која даје најповољније резултате.

Сад да видимо какви су резултати добивени при лечењу овим серумом. Прије свега мора се рећи да се закључи да д-р Непорожни о дјелу антитуберкулозног серума оснивају на изучавању његовог дјелства на физиолошке животиње; испитивања пак његовог дјелства на људе он потпуно оставља клиникама. Доктор Непорожни узимао је морску прасад (*Cavia rostellus*) и њих заражавао туберкулозом. У том заражавању он се је користио двијема културама; обије су биле човјечијег типа, једна јача која је служила за убризгавање под кожу, а друга слабија за пуштање у трбушну дупљу. Прва је била толико енергична да је, будући убризгана у количини од 0,40. куб. десим., изазивала туберкулозу, која се свршавала смрћу у периоду времена од 50—105 дана с обзиром на узраст животиње. Друга пак дјелује много слабије јер тек при убризгавању у трбушну дупљу готово дупле количине (0,70 куб. десим.) она изазива смрт у оном истом периоду времена.

Д-р Непорожни изводи своје закључке на основу огромног материјала; он је употребио 417 морских прасади, не рачунајући 55 контролних опита. Резултати његових опита изражавају се у следећим цифрама.

73 морских прасади подвргнута су лијечењу серумом д-ра Непорожног треће нећеље послје њиховог заражења путем поткожног убризгавања; од тог броја угуинуло је од туберкулозе само једно, а оздравило 72. Затим, било је подвргнуто 36 морских прасади заражењу убризгавањем у трбушну дупљу; лијечење серумом било је отпочето тек четврте нећеље и од 36 заражених оздравило је 33 а угуинуло три... Из ових примјера види се јасно да у колико даље иде туберкулозни процес, у толико га је теже лијечити, што је у осталом сасвим појмљиво. Овдје је интересно забиљежити једну особину. Као што је раније речено крајњи рок за умирање од овог заражења био је 105-ти дан. Лијечења у овим двијема серијама д-р Непорожни почињао је у почетку болести. Али је он лијечио своју прасад и у каснијем периоду њихове болести. Тако, је он почињао да лијечи 68 прасади 5-те и 6-те нећеље послје заражења и од тих 68 прасади оздравило је 61, угуинуло је од туберкулозе само 4 а остала су угуинула из других узрока на име од порођаја. У овом случају прасад су била већ излечена, ма да је развије болести било затечено у средини њеног процеса. Интересантно је навести податка г. Непорожног у процентима. Он тврди да је општи процонат оздрављења, кад при секцији није нађено никаквих туберкулозних измјена — 57 т. ј. више од половине. Таквих пак резултата, кад су при секцији нађене туберкулозне измјене, има 22,5 процента и смртних случајева 30,5 процента.

Ове опште цифре знатно су се мијењале с обзиром на начин заражења, а такође и на вријеме кад је лијечење почињало. Д-р Непорожни даје нам овакву процентну сразмјеру.

Лијечење отпочето четврте неђеље (заражење трбушне дупље).

Смртност од туберкулозе — 33%. Туберкулозних измјена нађено код убијених 22%. Туберкулозних измјена није нађено 45%.

Лијечење отпочето треће неђеље (заражење трбушне дупље).

Смртност од туберкулозе — 24%. Туберкулозних измјена нађено код убијених — 35,5%. Туберкулозних измјена није нађено — 40,5%.

Лијечење отпочето 5—6 неђеље (подкожно заражење).

Смртност од туберкулозе — 23,5%. Туберкулозних измјена нађено код убијених — 28%. Туберкулозних измјена није нађена код убијених — 54,5%.

Лијечење отпочето 3—4 неђеље (подкожно заражење).

Смртност од туберкулозних 19%, Туберкулозних измјена нађено код убијених — 17%. Туберкулозних измјена није нађено 64%.

Лијечење отпочето 2-ге неђеље (подкожно заражење).

Смртност од туберкулозе — 15%, Туберкулозних измјена нађена — 10%. Туберкулозних измјена није нађено — 75%.

Лијечење почето прве неђеље (подкожно заражење).

Смртност од туберкулозе — 0%. Туберкулозних — 3%.

Такве су цифре, које наводи д-р Непорожни. Оне саме по себи дају доста јасан појам о томе, шта ми можемо очекивати од ових радова. Прије свега из ових цифара да се извисти потпуно убједљиви закључак да је први период туберкулозног заражења потпуно излечив. Али ипак треба имати у виду да је д-р Непорожни имао посла само са морским прасадима да је поред ових његових сјајних успјеха предстоји велики рад у клиникама на примјени његовог серума при лијечењу људи. Какви ће се резултати овдје добити показује будућност. Радови д-р Непорожног ако они буду потврђени даљим радом биће у сваком случају велики корак унапријед на путу борбе са најљутим бичем човјечанства — туберкулозом.

Не можемо, а да не додамо да они, за сад малобројни, случајеви примјене серума д-ра Непорожног при лијечењу људу могу бити с потпуним правом названи сјајни.

ИЗЈАВА

Према писању „Гласа Црногорца“ види се, да се у неким страним листовима шире неистинити гласови о смрти мога пок. брата срдара Сава Пламенца, као да је исти убијен од туђе руке, те са овим јавно оповргавам такву злонамјерну измишљотину и тврдим да је мој покојни брат извршио самоубиство 12. сеп. ове год. у Улицују пред општинском судницом.

командир **Ићо Пет. Пламенац**

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Минтинзи. Свуда по Црној Гори држе се минтинзи на којима се изражава народно задовољство што је осујећен паклени посао, који би донио пропаст Црној Гори, што је на вријеме откривена завјера и ухваћене бомбе, које су дошле биле из Биограда на Цетиње. Народ се гнуша изрода, који су у ово посвећени.

† **Нико Драгов Мартиновић.** На Митров-дан — 26. прошлог мјесеца преминуо је у оближњем селу Бајицама у 94. год. свог живота честити старац *Нико Драгов Мартиновић*, рођени ујак Њ. Краљ. Височанства Господара. На глас о смрти покојниковој слегле су се биле покајнице у великом броју из Бајица, Доњег Краја, вароши Цетиња, Његуша, Цекина и других мјеста и племена. — Сјутрадан је био покојнику величанствен сировод, којем је присуствовао Њ. В. Књаз Мирко г.г. бивши и садашњи министри, велики број чиновника са Цетиња војног и грађанског реда и опште многобројне покајнице из већ поменутијех мјеста.

Честитом покојнику лака родна земља за коју је живио и у свом дугом вијеку као прави син радио!

Самозвани калуђер. Неки *Милош Пунџић Шкерковић* из Слатине у Бјелопавлићима служио је неко вријеме као ђак у манастиру Дечанима. Обучен у калуђерско рухо у два маха је он долазио у Црну Гору и то прошле и ове године, говорећи како је овамо послат од управе манастира Дечана, да заисти у Црној Гори купи прилоге. Први пут Шкерковић се приказао Цетињској Консисторији као јерофакон Мелхиседек, али како није имао исправних писмених докумената, није му се до пустило да за поменути манастир купи прилоге и био је одстрањен из Црне Горе.

Прошлог лjeta речени Шкерковић опет се појавио у неким крајевима Црне Горе и под именом Мелхиседека јеромонаха Дечанског почео по народу сабирати прилоге тобож за Дечане.

Кад је Консисторија за ово дознала, одмах је преко надлежних грађанских власти наредила, да се Шкерковићу спријечи купљење прилога.

Међутим, Консисторија је добила писмо од Високопреосвештеног Господина Нићифора Митрополита рашко-призренског од 2. септембра ов. год. бр. 1442., којим извјештава: да ђак дечански Милош Шкерковић није у монашком чину, нити је овлаштен да сабира прилоге за манастир Дечане.

Господин Митрополит Нићифор у своме писму препоручује, да се преко новина објави, како је поменути ђак варљив и протува.

Ушљед овога, а по наредби Консисторије надлежне власти пронашле су реченог Шкерковића и пошто је он дознао за горње извјеште Господина Митрополита Нићифора уплашио се, да ће бити кажњен за учињени фалсификат, некуд је ноћно властима и утекао.

На основу поменутог писма рашко-призренског Митрополита Господина Ни-

ћифора ово се предаје јавности, како поменути Шкерковић у будуће не би у Црној Гори или гдје друго варао народ. Властима пак у земљи, овием и ставља се у дужност, ако би се речени Шкерковић појавио, да га Консисторији спроведу гдје би имао одговорити за свој пријеступ.

Број 3274. А. 1906.—3031. из Консисторије Цетињске. Цетиње, 27. октобра 1907. године.

ТЕЛЕГРАМИ

Виндзор, 30. октобра. Царски пар приспио, дочекан срдечно, срећли их краљевски пар и књажеви.

Петроград, 30. октобра. Дума ће бити отворена 14. новембра. Отвориће је Голубов потпредсједник Царског Савјета.

Цариград, 31. октобра. У прошли петак једна српска чета у Македонији запалила село бугарашко Страцин. Истога дана чета бугарска запалила село српско Киселицу — троје чељади погинуло.

Петроград, 31. октобра. Извољски се је повратио.

Софија, 31. октобра. Инглешки је посланик упозорио бугарску владу на садању акцију бугарских чета у Македонији и моли владу да предузме мјере.

Венеција, 31. октобра. Књаз Арнолд баварски умро.

Виндзор, 1. новембра. Синоћ је био гала-дине. Цар Вилхелм и краљ Едуард измијењали срдечне здравице. Едуард рекао, да је јако задовољан с посјетом царском и надзаревио срећни и напредку велике царевине и дуготрајном општем миру. — Вилхелм, захваљајући на срдачном дочеку, жели да би се искрени односи њихових фамилија одазвали и на њихове народе у интересу среће и општег мира.

Лондон, 1. новембра. Вилхелм говорећи у општинској кући на тамо приређеном банкету у његову част, рекао је да се нада, да ће историја признати његов рад у интересу слоге и општег мира.

Цариград, 1. новембра. Порта је послала окружницу свим својим амбасадорима, жалећи се, да су бугарске чете у Македонији почеле нападати и Муслимане па и редовну војску не би ли произвели репресалије — и тражи да велесиле учине нужне кораке у Софији.

Цариград, 1. новембра. Ушљед гласова да се противу Султана спрема атентат, полиција предузима строге мјере.

Званични огласи

ОБЈАВА

Међусобним споразумом, закљученим између Поштанско-Телеграфског Одјељења и Управе Угарских Пошта, измијењен је чл. 10. правилника о размјени поштанских упутница са Угарском од 10. априла 1895. и за новац, који се буде шиљао посредством упутница са наших пошта за угарске и обратно, почев од 1. децембра (по н. к.) ов. год., утврђена је ова такса:

25	пара	за суму до 50 круна.
50	„	„
100	„	„
150	„	„
250	„	„
50	„	од 50 до 100 кр.
100	„	„ 100 „ 300 „
150	„	„ 300 „ 600 „
250	„	„ 600 „ 1000 „

Број 7003. Из канцеларије П. Т. Одјељења. Цетиње, 2. новембра 1907. 1,1

Приватни огласи

КУПУЈЕМ сваковрсне добро сачуване црногорске поштанске биљеге уз најповољније цијене.

Питање писмено,

Zlatko Sertić

р. 17. бр. 427. 3,6 Villa Sertić Sarajevo.

ПОЗИВ

Пошто се адресанти на позив нијесу на вријеме пријавили, а неки се пак и одрекли робе, то овим потписана Управа у смислу 74. чл. Царинског Закона, позива пошилаоце, који полажу право на ниже поменути робу, налазећу се у магизину исте, и заведену на име:

1 сандук кила 55 цукра Омер Мамутов. — 1 сандук S. B. 6. кила 25 манифатуре Селим Бибезић. — 1 сандук D. H. 537. кила 49, манифатуре Илија Мартиновић. — 2 маца P. S. кила 16. таблице Богдан Чађеновић. — 1 сандук кила — петролијо Ибро Ачковић. — 1 сандук кила — петролијо Јакуп Љумановић.

Да се 20. новембра тек. год. исплате парину и односне таксе; иначе ће се са робом поступити према 69. и 71. чл. Царинског Закона; т. ј. на јавном инканду.

К. броју 906.

Подгорица, 24. октобра 1907.

За Управ. Царинарнице

Ф. Мишковић

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Приликом смрти нашег никад незаборављеног брата, мужа, оца и ђеда

† НИКА ДРАГОВА МАРТИНОВИЋА,

који је преминуо 26. октобра ове године у 94. години свога живота, — дужност нам је овим изјавити нашу вјечиту благодарност Његовом Височанству Књазу Мирку, г. г. министрима садашњим и бившим, чиновништву војничког и грађанског реда, грађанству вароши Цетиња, браћи Бајицама, пријатељима: Доњокрајцима, Његушима и Цекињанима, који на глас смрти његове дођоше, спровод увеличаше и нашег покојника до вјечне му куће испратише и с нама га онако ожалише.

Нека је хвала г. г. свештеницима: проту цетињском Крсту Матановићу, дворском свештенику Илији Јовићевићу, пароку чевском Луки Николићу, ђакону Иву Калуђеровићу и мјесном свештенику Марку Мартиновићу, који опијело над покојником извршише.

Хвала мјесном учитељу г. Нику Мартиновићу, који са ђацима спровод увелича.

Нека је наша најсрдачнија захвалност свима онима, који нам било телеграфично, било писмено или лично изјавише саучешће у нашој жалости.

Бајице, 29. октобра 1907. год.

Ожалостњени: брат: Војвода **Марко Мартиновић**; сестра: **Даке попова Мартиновић**; супруга: **Станица**; синови: **Шћепан, Иво и Рамо**; унук: **бригадир Митар** са осталом родбином.

Р. 172. Бр. 481, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Под притиском велике жалости, која нас снађе губитком нашег никад непрежаљеног сина **† БРАНКА**, не бисмо ни још поштеђени — него из родитељског наручја неумитна смрт отрже и још нашу трогодишњу шћер

† МИЛИЦУ,

коју 23. овог мјесеца сахранисмо у присуству великог броја грађанства цетињског, којима и овом приликом остајемо вјечито благодарни, хвала госпођи Милици Бурића на њезином труду као и на положеном вијенцу.

Још једном хвала свима и свакоме који присуствоваше, писмено или телеграфски учествоваше у нашој великој жалости. Цетиње, 26. октобра 1907.

Ожалостњени родитељи: отац **Михаило Јовановић**, мајка **Анђа**, са цијелом фамилијом.

р. 95 бр. 478, 1,1.

БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти и погребља, нашег нигда незаборављеног оца

† КАРЛА КАШТЕЛИЦЕ САВИНА

који се пресели у вјечност, 25. октобра у 43. години живота у Никшићу, а 27. истог предат матери земљи у Подгорицу.

Том приликом указато нам је велико саучешће, од стране грађанства Никшићског и Подгоричког, на основу чега им остајемо благодарни.

Хвала Д-ру Јосифу Пери, на његовом својском заузимању и пажњи.

Хвала свима и свакоме, ко нам ма буди са чим указа своје саучешће у нашој тузи.

Цетиње, 2. новембра 1907.

Ожалостњени: синови: **Наде, Шпиро**; шћер: **Марија** удата **Ћиљен**.

Р. 90, Бр. 482 1,1